

Д-р Неда Здравева*

ПРЕДИЗВИЦИТЕ НА НОВИОТ ПРИСТАП ВО УРЕДУВАЊЕТО НА ТРГОВСКИТЕ МАРКИ ВО ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Апстракт

Во трудот авторката ги анализира новините во правото на трговска марка на ниво на Европската унија и каков ефект тие може да имаат врз националното законодавство. Во воведот на трудот авторката прави преглед на развојот на правото на трговска марка на ниво на ЕУ во последната декада, осврнувајќи се на причините за реформата и очекувањата од неа. Во првиот дел на трудот се разгледува (ново) поставениот поим на трговска марка, при што особено внимание се обрнува на новиот концепт на графичко претставување. Во вториот дел на трудот предмет на анализа се апсолутните и релативните причини за одбивање заштита на трговска марка и кои се новините коишто за националното законодавство би произлегле од имплементацијата на Директивата за трговски марки од 2015 година. Последниот дел на трудот се осврнува на новите права на носителот на трговската марка воведени со директивата. Во заклучокот авторката истакнува кои мерки треба да се преземат не само за усогласување на националното законодавство, туку и за негово целосно спроведување.

***Клучни зборови:** трговска марка, графичко прикажување, апсолутни и релативни причини, права од трговска марка*

1. Вовед

Два инструменти на Европската унија донесени 2015та година го означуваат крајот, или можеби почетокот, на реформата на системот на уредување на трговските марки во

* Вонреден професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, во Скопје

Европската Унија. Со Директивата (ЕУ) 2015/2436 за трговските марки¹ се замени постојната директива за усогласување на законодавството на земјите членки во поглед на трговски марки², додека со Регулативата (ЕУ) 2015/2424 се измени и дополни Регулативата (ЕЗ) 207/2009 за трговска марка на задницата³, за истата две години подоцна да биде целосно заменета со Регулативата ЕУ 2017/001 за трговската марка на ЕУ⁴. Реформата на правото на трговската марка на ЕУ започна, практично, со стапувањето на сила на претходните законодавни акти. Во 2008 година Комисијата иницираше сеопфатна проценка на функционирањето на системот на трговски марки во целина во Европа, како на ниво на Унијата така и на националното ниво, вклучително и нивната меѓусебна корелација⁵. Студијата⁶ покажа дека ТМД 2008 не ги исполнува целите во насока на создавање единствен пазар, што е возможно само со унитарен систем каков го нуди трговската марка на задницата и ја нагласи потребата за продолжување на реформата на системот на трговските марки на ниво на Унијата во насока на создавање поголема кохерентност во пристапите на земјите членки⁷. Предлозите на Комисијата, засновани на студијата, уследија во 2013 година, за по подолг процес на политички усогласувања да се усвојат двата акти. Во 2017 година, во насока на консолидирање на текстот на регулативата со која се уредува

¹ Директива (ЕУ) 2015/2436 на Европскиот парламент и на Советот од 16 декември 2015 за усогласување на законите на Земјите членки во врска со трговските марки – ТМД 2015; Directive (EU) 2015/2436 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 to approximate the laws of the Member States relating to trade marks, *OJL 336*, 23.12.2015, p. 1–26

² Директива 2008/95/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 22 октомври 2008 усогласување на законите на Земјите членки во врска со трговските марки (кодифицирана верзија) – ТМД 2008; Directive 2008/95/EC of the European Parliament and of the Council of 22 October 2008 to approximate the laws of the Member States relating to trade marks (Codified version) (Text with EEA relevance), *OJL 299*, 8.11.2008, p. 25–33

³ (Регулатива (ЕУ) 2015/2424 на Европскиот парламент и на Советот од 16 декември 2015 за менување на Регулативата на советот (ЕЗ) 2017/2009 за трговска марка на заедницата и Регулативата на Комисијата (ЕЗ) 2868/95 со која се имплементира Регулативата на Советот

Regulation (EU) 2015/2424 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Council Regulation (EC) No 207/2009 on the Community trade mark and Commission Regulation (EC) No 2868/95 implementing Council Regulation (EC) No 40/94 on the Community trade mark, and repealing Commission Regulation (EC) No 2869/95 on the fees payable to the Office for Harmonization in the Internal Market (Trade Marks and Designs) (Text with EEA relevance); *OJL 341*, 24.12.2015, p. 21–94

⁴ Regulation (EU) 2017/1001 of the European Parliament and of the Council of 14 June 2017 on the European Union trade mark; *OJL 154*, 16.6.2017, p. 1–99

⁵ https://europa.eu/rapid/press-release_IP-08-1157_en.htm

⁶ Study on the Overall Functioning of the European Trade Mark System, Max Planck Institute for Intellectual Property and Competition Law, Munich, 15.02.2011 [<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5f878564-9b8d-4624-ba68-72531215967e> посетено 10.10.2019]

⁷ Study on the Overall Functioning of the European Trade Mark System, Max Planck Institute for Intellectual Property and Competition Law, Munich, 2011, p. 251 - 253

трговската марка на зеницата, но и зајакнување на нејзината улога во намалување на бариерите за слободна трговија на единствениот пазар, се донесени регулативите со кои се уредува трговската марка на Европската унија и се воспоставува, релативно нов систем на уредување на трговската марка на Европската Унија.

Новата ТМД 2015 и ТМЕУР 2017 воведуваат низа новини кои ги поместуваат границите на сфаќањето на поимот на трговската марка, апсолутните и релативните причини за одбивање заштита на знак со трговска марка и обемот на заштита. Предмет на анализа на овој труд ќе бидат клучните новини на ТМД 2015 и како истите би се одразиле на македонското законодавство. Ова особено имајќи предвид дека директивата е насочена кон тоа да воспостави идентични услови за добивање заштита и продолжување на важноста на трговската марка, а со цел остварување на целите кои сака да ги постигне, особено оние поврзани со единствениот пазар.

2. Поимот на трговската марка

Дефиницијата на поимот на трговската марка е всушност дефиниција на тоа кои значи се штитат со трговска марка имајќи ги предвид нејзините функции. Традиционално, се дефинира дека со трговска марка се штитат знаци кои можат графички да се прикажат и кои се подобни за разликување на стоките или услугите на еден учесник во промет од од стоките и услугите на друг учесник во прометот⁸⁹. Новата ТМД 2015 во член 3, определува дека трговската марка може да се состои од какви било знаци, особено зборови, вклучувајќи лични имиња, или дизајни, букви, броеви, бои, облик на стока или пакување на стоки или звуци, под услов таквите знаци да бидат подобни за: (а) разликување на стоки или услуги на едно претпријатие од оние на другите претпријатија; и (б) да се претстават во регистарот на начин што ќе им овозможи на надлежните органи и јавноста да утврдат јасен и прецизен предмет на заштита што му ја дава на носителот.

Дефиницијата воведуваат неколку новини, а особено: а) проширен опфат на поимот од што може да се состојат знаците во којшто се вклучени и боите и звуците; и б) целосна промена на условот „графичка репрезентација“ на начин што наместо досегашниот концепт на

⁸ Ј. Дабовиќ – Анастасовска, В. Пепељугоски, *Право на интелектуална сопственост*, Скопје, 2012, 332

⁹ Член 2, ТМД 2008

можноста знакот графички да се прикаже, се бара истиот да може соодветно да се претстави во регистарот.

Дистинктивноста на знакот односно неговата подобност за разликување на стоките и услугите од едно претпријатие од она на друго останува како окосница на поимот на трговската марка. Дистинктивноста во оваа смисла треба да се сфати како конкретна подобност, својствена на одреден знак во прометот да се сфати како средство за разликување на обележаните производи и услуги на едно претпријатие од производите и услугите на други субјекти, без да е неопходно да содржи податоци за идентитетот на претпријатието, но да е соодветна за разликување на производот или услугата според потеклото, а не според нивните особини¹⁰

Во поглед на претставувањето на знакот во регистарот, ДТМ 2015 дава насоки дека тоа може да биде во која било соодветна форма со користење на генерално достапна технологија, па оттука не е неопходно тоа да биде со графички средства, се додека претставувањето овозможува тоа да се постигне на задоволителен начин. Сепак, ваквиот начин на прикажување е ограничен со настојувањата да се обезбеди правна сигурност и соодветно управување, па така се бара знакот да е можно да се прикаже на начин што е „јасен, прецизен, целосен, лесно достапен, разбирлив, издржлив и објективен“¹¹. Вака определувајќи го начинот на прикажување на знаците, ДРМ 2015 всушност го инкорпорира ставот на Судот на права/та на ЕУ во поглед на графичкото претставување на знаците од *Sieckmann V. Deutsches Patent und Markenamt*, C-273/00¹². Така, во конкретниот случај, каде се работи за олфакторна марка, а од судот се бара да го толкува член 2 од Првата директива на Советот за трговски марки¹³, Судот определува дека визуелното перципирање на знакот не е неопходно, но неопходно е прикажувањето да не биде двосмислено или да создава забуна кај властите или популацијата. Имајќи ја предвид оваа поставеност на прашањето на претставувањето во новата ТМД 2015 се поставува прашањето дали новата директива го

¹⁰ Б. Влашковиќ, „Дистинктивност како услов за регистрацију жига“, Право и привреда, бр. 7-9/2015, стр, Година LIII, 12

¹¹ Рецитали 13, ТМД2015

¹²

<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=47585&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=firs t&part=1&cid=9637023>

¹³ Прва Директива на Советот 89/104/ЕЕЗ од 21 декември 1988 за усогласување на законите на Земјите Членки во врска со трговските марки [First Council Directive 89/104/EEC of 21 December 1988 to approximate the laws of the Member States relating to trade marks, *OJ 1989 L 40, p. 1*]

олесни патот за регистрација на не-традиционалните трговски марки. Ако се имаат предвид олфакторните марки предвид ќе треба да се земе ставот на судот дека барањето за графичко прикажување не е задоволено со хемиска формула, писмен опис, депонирање примерок на мирисот или во комбинација со други елементи, а што како став на судот произлегува од истиот случај. Во поглед на заштитата на дизајни треба да се земе превид дека во случајот *Apple Inc. V Deutsches Patent- und Markenamt, Case C-421/13*¹⁴, во поглед на основаноста на заштита на дизајнот, судот наоѓа дека дизајн генерално е подобен за заштита со трговска марка, но истовремено дека треба да се води сметка за запазување на другите критериуми, особено можноста за разликување на производите или услугите од оние на други претпријатија.

Македонскиот законодавец уште не наоѓа за потребно да ја измени или дополни националната правна рамка на трговските марки и овие барања на директивата да ги примени. Така, Законот за индустриска сопственост¹⁵ и соодветните подзаконски акти уште ја содржат дефиницијата во нејзината верзија од ТМД 2008. Се поставува прашањето и дали, доколку соодветна измена во законодавството се направи, ќе постојат технички можност за спроведување на законската рамка во практика. Се чини според состојбата на регистарот на Државниот завод за индустриска¹⁶ сопственост таква можност нема да има во многу скоро време. Но, ситуацијата со доцнење на имплементацијата н ТМД 2005 не е карактеристична само за македонскиот правен поредок. Иако Директивата предвидува националните инструменти да се усвојат најдоцна до 14.01.2019 година, дека тоа се случило не известиле Бугарија, Грција, Франција, Кипар, Холандија, Романија и Словенија¹⁷

3. Апсолутни и релативни причини за одбивање заштита

3.1. Апсолутни причини за одбивање заштита

¹⁴

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=156971&pageIndex=0&doclang=en&mode=req&dir=&occ=first&part=1 &cid=9419346>

¹⁵ Закон за индустриската сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 21/2009, 24/2011, 12/2014, 41/2014, 152/2015, 53/2016 и 83/2018)

¹⁶ <http://www.ippo.gov.mk/MK/Uslugi.aspx>, последен преглед 15.10.2019

¹⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/NIM/?uri=CELEX:32015L2436>, последен преглед 15.10.2019

Директивата за трговски марки од 2015 година воспоставува и нов режим на апсолутните и на релативните пречки за одбивање на регистрација на трговска марка, односно основите заради кои една трговска марка ќе се огласи за ништовна.

Во поглед на апсолутните пречки евидентно е проширувањето на листата што ќе се смета за пречка и комбинираниот пристап во поглед на обврските на земјите членки што ќе сметаат за апсолутна пречка – оставајќи многу мал простор самостојно да определат која околност ќе се земе како основ за одбивање на заштитата.

Така, согласно ТМД 2015, покрај пречките постојни и во претходното законодавство¹⁸, се предвидуваат и дополнително апсолутни причини националните канцеларии да одбијат регистрација и тоа за:

- трговски марки кои се исклучени од регистрација во согласност со законодавството на Унијата или меѓународните договори на кои Унијата е страна, освен заштита на традиционалните називи за вино;
- трговски марки кои се исклучени од регистрација во согласност со законодавството на Унијата или меѓународните договори на кои Унијата е страна, освен заштита на традиционалните загарантирани специјалитети;
- трговски марки што се состојат од, или репродуцираат во нивните основни елементи, назив на порано регистрирана растителна сорта согласно законодавството на Унијата или националното законодавство на засегнатата земја-членка, или меѓународни договори на кои Унија или засегнатата земја-членка е страна, а кои обезбедуваат заштита на правата на растителни сорти и кои се однесуваат на растителни сорти на исти или тесно поврзани видови.

Воведувањето на овие одредници како апсолутни основи за исклучување на заштитата на трговските марки е во насока на зајакната заштитата на географските ознаки и ознаките на

¹⁸ Тука се вклучени согласно член 5/1 од ТМД 2015, неможност знакот да претставува трговска марка; недостаток на дистинктивност; трговски марки кои се состојат исклучиво од знаци или индикации кои можат да послужат, во трговијата, за да се определи видот, квалитетот, количината, наменетата цел, вредноста, географското потекло, или времето на производство на стоката или давањето услуги, или друго. карактеристики на стоките или услугите; трговски марки кои се состојат исклучиво од знаци или индикации кои станале вообичаени на тековниот јазик или во воспоставените практики на трговијата; знаци кои се состојат исклучиво од: (i) формата, или друга карактеристика, што произлегува од природата на самите стоки; (ii) формата или друга карактеристика на стоката што е неопходна за да се добие технички резултат; (iii) формата или друга карактеристика, која дава значителна вредност на стоката;

потекло на Европската унија и на земјите членки, а што претходно се сметаше дека не е доволно опфатено.

Важна новина во ТМД 2015 е уредувањето на прашањето на првната судбина на пријавите за трговски марки коишто не се поднесени во добра верба, што соодветно во нашата терминологија би било согласно начело на совесност и чесност. Така, со член 5/2 од ТМД 2015, се предвидува дека трговската марка може да се огласи за ништовна доколку пријавата за регистрација е поднесена спротивно на начелото на совесност и чесност. Истовремено, им се остава простор на земјите-членки дали оваа околност ќе ја предвидат и како апсолутно пречка за регистрација. Директивата од своја страна не дава јасни насоки затоа која пријава ќе се смета дека е направена несовесно, па ќе треба да се одлучува за секој случај посебно. Меѓународната асоцијација за трговски марки, како насоки за определување дали во конкретниот случај ќе се смета дека пријавата е направена несовесно смета дека треба да се оценува дали станува збор за марка која е добро позната во други јурисдикции или е знак кој може да го наруши работењето на конкурентот; дали е регистрирана за да се пренесе на лице кое ја оспорува нејзината регистрација или на конкурент на тоа лице; дали подносителот на пријавата има легитимен интерес за тоа и степенот на специфичност што за марката се бара¹⁹.

Прашањето на јавниот поредок и неговото влијание врз регистрацијата на трговските марки како апсолутна пречка или пак како основ за ништовност, е оставено на националните законодавства. ТМД 2015, во член 5/3, предвидува дека секоја земја-членка може да утврди дека трговската марка не треба да се регистрира или, доколку е регистрирана, да може да биде огласена за ништовна кога: (а) употребата на таа трговска марка може да биде забрането во согласност со одредбите на закон, освен закон за трговски марки на засегнатата земја-членка или на Унијата; (б) трговската марка вклучува знак на висока симболична вредност, особено религиозен симбол; (в) трговската марка вклучува значки, амблеми и придружни елементи, освен оние што се опфатени со член бтер од Париската конвенција и кои се од јавен интерес, освен ако за нивната регистрација не е дадена согласност од надлежен државен орган.

¹⁹ Board Resolutions: Bad Faith as a Ground for Opposition Proceedings, INTA, 2009, <https://www.inta.org/Advocacy/Pages/BadFaithasaGroundforOppositionProceedings.aspx>, пристапено на 15.10.2019

Во поглед на трговските марки коишто не се дистинктивни, се состојат исклучиво од знаци или индикации кои се однесуваат на вид, квалитет, количина и сл., како и оние кои се состојат од знаци кои станале вообичаени, ТМД 2015 во член 5(4) предвидува да не се одбие барањето за регистрација доколку пред датумот на поднесување на пријавата за регистрација, преку употребата таа стекнала дистинктивен карактер. Од истите причини трговската марка нема да се огласи за ништовна. Можноста ова да се предвиди во националното законодавство, согласно член 5(5) постои и кога дистинктивниот карактер се стекнал по датумот на пријавување за регистрација, но пред датумот на регистрација.

Македонскиот законодавец го очекува сериозна интервенција во овие одредби од ЗИС. Иако скоро сите наведени апсолутни пречки на одреден начин се опфатени со член 177 од законот, сепак ќе треба прецизно и јасно да се обработат прашањата на влијанието на јавниот поредок во процесот на регистрација (сега, заедно со моралот, се смета за прва од апсолутните причини за одбивање регистрација). Посебно внимание ќе треба да се обрне во поглед на прашањето на несовесноста како основ за ништовност, односно одбивање регистрација, На став сме дека треба да биде оптирана можноста тоа да претставува апсолутна причина за одбивање заштита .

3.2.Релативни причини за одбивање

Релативните причини за одбивање на заштита се поврзани со постоењето претходни права на трето лице. И додека ТМД 2008 вака и ги именуваше, ТМД 2015 веќе ги наведува како релативни причини за одбивање заштита и истите ги проширува, Ова особено се однесува на постоење пријава или право од географски ознаки и ознаки на потеклото како основ (член 6(3)(c)(i) и (ii)) што ќе му овозможи на носителот на тоа право односно на подносителот на таа пријава соодветна регистрација на трговска марка којашто може да ги доведе во прашање.

Се чини имајќи ја предвид глобализацијата, европската легислатива предвидува можност да се спречи регистрација на трговска марка доколку иста таква е регистрирана во странство, под услов подносителот н подоцнежната пријава да настапувал спротивно на начелото на совесност и чесност. Се чини на овој начин, своевидно се надминува обемот на принципот на територијалност на правата на индустриска сопственост, така што се дава можност на носители на права во други земји истите да ги штитат на територијата каде

марката се пријавува или е веќе заштитете. При тоа, ова право не е врзано со тоа дали и колку марката е позната.

4. Права од трговска марка

Нова Директива за трговските марки од 2015 година, во поглед на прашањето на првата што на носителот на трговската марка му припаѓаат и какви се тие во корелација со правата на трети лице е многу попрецизна и појасна од ТМД 2008.

Така ексклузивните права на носителот на трговската марка значат овластување, да спречи трети лица без негова согласност да користат знак кој е: (а)идентичен со трговската марка и се користи во врска со стоки или услуги кои се идентични со оние за кои е регистрирана трговската марка; (б)идентичен со, или сличен на трговската марка и се користи во однос на стоки или услуги кои се идентични, или слични на стоката или услугите за кои е регистрирана трговската марка, доколку постои веројатност за забуна од страна на јавноста; при што веројатноста за забуна вклучува веројатност за асоцијација помеѓу знакот и трговската марка; (в)идентичен со, или сличен на трговската марка, без оглед дали се користи во однос на стоки или услуги кои се идентични, слични на или не слични на оние за кои е регистрирана трговската марка која што има репутација во земјата-членка и кога употребата на тој знак без причини предизвикува неправедна предност или е штетен за дистинктивниот карактер или угледот на трговската марка²⁰.

Носителот на трговската марка може, покрај забраните кои и во досегашното законодавство му беа на располагање како што се ставање на знакот на стоката или на пакувањето од истите или понуда на стоки или нивно пуштање во промет, или нивно складирање за тие цели, под знакот, или нудење или снабдување со нив и понатаму, да забрани и користење на знакот како трговско име или фирма или дел од трговско име или фирма²¹ и користење на знакот во споредбено рекламирање на начин што е во спротивност со Директивата 2006/114/ЕЗ²²²³.

²⁰ Член 10(2), ТМД 2015

²¹ Член 10 (3)(г), ТМД 2015

²² Член 10 (3)(f), ТМД 2015

²³ Директива 2006/114/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 12 декември 2006 во врска со наведувачко и споредбено рекламирање [Directive 2006/114/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 concerning misleading and comparative advertising, *OJL 376*, 27.12.2006, p. 21–27]

Особено важна новина во Директивата е воведувањето на правото на носителот, без да се наштети на правата на сопствениците стекнати пред датумот на поднесување на пријавата или датумот на првенство на регистрираната трговска марка, да ги спречи сите трети лица внесуваат во земјата-членка каде е регистрирана трговската марка, во текот на прометот, а без да пуштаат во промет, стока, вклучително и пакување, која доаѓа од трети земји и на која без овластување е фиксирана трговска марка идентична со трговската марка регистрирана во однос на такви стоки или кои не можат да се разликуваат во суштинските аспекти од трговската марка. Ова правото на носителот на трговската марка престанува ако, за време на постапка во која треба да се утврди дали правото на регистрираната трговска марка е повредено, а која што е иницирана во согласност со Регулацијата (ЕУ) 608/2013²⁴, се обезбеди доказ од страна на декларантот или сопственикот на стоката дека носителот на правото на регистрираната трговска марка нема право да забранува пуштање на стоки на пазарот во земјата на крајната дестинација. Ова е значајно проширување на правото на носителот да бара спречување на користењето кога тоа е штетно по неговиот углед (член 10(6) од ТМД 2015, односно член 5 (2) на ТМД 2008), кое дополнително се толкува во светло на пресудата на Судот на правдата на Европската унија во *Mitsubishi Shoji Kaisha Ltd and Mitsubishi Caterpillar Forklift Europe BV v Duma Forklifts NV and G.S. International BVBA*, Case C-129/17, носителот на трговска марка е овластен да се спротивстави на трето лице, кое без негова согласност ги отстранува сите знаци кои се идентични со трговската марка и поставува други знаци на производи коишто се наоѓаат во царински складиште, со насока истите да ги увезе или да ги стави во промет во Европската Економска Заедница, каде дотогаш не биле ставени во промет²⁵.

Правото на забрана на подготвителни акти во врска со употреба на пакување или други средства е, исто така, ново право, кое се воведува со ТМД 2015. Согласно член 11, онаму каде што постои ризик пакувањето, етикетите, ознаките, карактеристиките или уредите за безбедност или автентичност, или кое било друго средство на кое е ставена трговска марка, може да се користи во однос на стоки или услуги и тоа користење да претставува повреда

²⁴ Регулација (ЕУ) 608/2013 на Европскиот парламент и на Советот од 12 јуни 2013 во врска со спроведување заштита на правата на интелектуална сопственост од царината [Regulation (EU) No 608/2013 of the European Parliament and of the Council of 12 June 2013 concerning customs enforcement of intellectual property rights and repealing Council Regulation (EC) No 1383/2003, *OJL 181*, 29.6.2013, p. 15–34]

²⁵ <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-129/17>

на правата на носителот на трговска марка според член 10 (2) и (3) од Директивата, носителот на трговската марка има право да забрани: (а) ставање знак идентичен со, или сличен на, трговската марка на пакување, етикети, ознаки, карактеристики или уреди за безбедност или автентичност, или кое било друго средство на кое може да се стави ознаката; (б) понуда или пуштање во промет на пазарот, или складирање за овие цели, или увоз или извоз, пакување, етикети, ознаки, карактеристики или уреди за безбедност или автентичност, или кое било друго средство на кое е ставена ознаката.

Законот за индустриската сопственост во поглед на правата на носителот на трговската марка треба да претрпи сериозни промени коишто ќе ја отсликаат новата реалност на содржината на правата која произлегува од ТМД 2015.

5. Наместо заклучок

Македонското право на индустриска сопственост се развива паралелно со развојот на правото на индустриска сопственост на Европската унија. Основната намера на активностите што се преземаат не е само усогласеност на законите заради барањата на Спогодбата за стабилизација и асоцијација²⁶, туку заради обезбедување функционален систем на заштита кој ќе ја поддржи и поттикне иновативноста и трговијата. Новото материјално право на Европската унија за трговските марки се чини овој пат пребрзо се развиваше за македонскиот законодавец кој не успеа да го фати чекорот и барем на хартија да ги пренесе новите правила, па макар нивната примена била одложена до полноправно членство во Европската унија. Валидно се поставува прашањето дали во нашата држава ќе може, пред Државниот завод за индустриска сопственост, да се заштитат трговски марки, кои можеби не може да се прикажат графички но може да се прикажат во регистарот. Но, истото прашање се поставува и за можностите во земјите членки на Европската унија кои сè уште не известиле со кои инструменти ги имплементирале новите правила на Европската унија кои се однесуваат на трговските марки. Конечно, дури и нашиот систем на хартија, да ги инкорпорира сите нови правила и процедури, ќе остане да се зајакнуваат капацитетите

²⁶ Спогодба за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и европските заедници и нејзините земји-членки

за спроведување на правото како доминантен услов за ефективна и ефикасна заштита на правата на индустриска сопственост.

Dr. Neda Zdraveva*

THE CHALLENGES OF THE NEW APPROACH IN REGULATING TRADEMARKS IN THE EUROPEAN UNION

Abstract

In the paper the author analyses the novelties in the Trademark Law of the European Union and what is the effect they could have on the national legislation. The Introduction the author outlines the development of the trademark law at the EU in the past decade, giving attention to the reasons of the reforms and the expectations thereof. In the first part of the paper the changes introduced in the notion of 'trademark' are examined, with particular attention to the new concept of graphic representation. The second part of the paper deals with the absolute and relative grounds for refusal or invalidity of a trademark what changes are need in the national legislation so as to implement the 2015 Trademark Directive. The last part of the paper discusses the issues of the (new) rights conferred to the trademark holder. In the conclusion, the author outlines what measures should be taken not only for the harmonization of national legislation but also for its full implementation.

Key words: *trademark, graphical representation, absolute and relative grounds, trademark rights conferred*

* Associate Professor at Justinianus Primus Law Faculty of Ss. Cyril and Methodius University in Skopje